

НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Силабус
навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ДО
ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ
УМОВАХ»

Інститут	Оперативно-рятувальних сил
Кафедра	Психології діяльності в особливих умовах
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Обсяг навчальної дисципліни	4 кредити ЕКТС/120 год.
Тип навчальної дисципліни	Вибіркова
Навчальний семестр	Перший
Форма здобуття вищої освіти	Очна, заочна
Мова викладання	Українська
Викладач	 <p>Грибенюк Геннадій Сергійович, професор кафедри психології діяльності в особливих умовах навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, доктор психологічних наук, професор.</p> <p>Сфера наукових інтересів пов'язана з розробкою проблем психології діяльності в екстремальних умовах, рушійних сил вчинкової активності людини, як душевно-духовної істоти, активізацією її внутрішніх резервів, іособистісно-професійного розвитку як фахівця.</p> <p>Автор та співавтор монографій, понад 100 наукових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях.</p> <p>Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=twRmGmYAAAAJ&hl=uk</p> <p>Контактні дані для консультування: hrybeniuk_hennadii@nuczu.edu.ua</p>
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологічна підготовка до діяльності в екстремальних умовах» дає можливість познайомитись із результатами наукового аналізу, – технологіями психологічної підготовки до діяльності в особливих умовах, усвідомити власну спроможність готувати інших та оцінювати їх підготовленість. Психологічна підготовка розглядається як спрямована на аналіз наявних у особистості ресурсів

	<p>подолання складних ситуацій, розвиток навичок самоуправління, способів організації життєвого часу і простору в особливих умовах. Здобувач вищої освіти має бути спроможними аналізувати загрози та ризики умов воєнного стану на конкретному робочому місці та готувати особистість до власних впливів у протидії негативним змінам психіки.</p>
<p>Мета вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Інтегрувати інформацію щодо готовності особистості у масив системних концептуальних знань, необхідних у подоланні професійних труднощів і викликів функціонування психіки в умовах воєнного стану та закономірностей підготовки психіки до них. З'ясувати зміст, особливості, наслідки подолання психікою труднощів у процесах розвитку особистості. Специфікою засвоєння концепту є вимога навчитися аналізувати сучасну проблематику психологічної готовності та підготовки особистості у проявах діяльності персоналу ДСНС України, МВС України. Здобувач вищої освіти постає перед необхідністю вчитися збирати інформацію щодо станів особистості самостійно, логічно обробляти та критично осмислювати. до рівня достатніх знань у використанні на практиці у процесі психологічної підготовки.</p>
<p>Форми організації освітнього процесу (види навчальних занять)</p>	<p>Лекції, семінари, тренінгова робота, самостійна робота, практичні завдання на психолого-тренувальних та тренажерних комплексах. Навчальні заняття (лекційні, практичні, семінарські, тренінгові, індивідуальні); консультації; самостійна робота; контрольні заходи.</p>
<p>Компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях 2. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т. ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни) 3. Здатність дотримуватися норм професійної етики 4. Здатність застосовувати класичні та інноваційні методи психологічної допомоги особам, які опинились у кризових чи екстремальних ситуаціях
<p>Програмні результати навчання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). 2. Надавати оцінку готовності персоналу до дій за призначенням, кваліфіковану психологічну допомогу особистості, групі при кризових та посттравматичних кризових станах, зокрема і з досвідом травматизації внаслідок війни. 3. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. 4. Складати та реалізовувати план надання психологічної допомоги населенню, персоналу з досвідом переживання кризових та екстремальних ситуацій (в т. ч. членам їх сімей) для активізації ресурсів життєстійкості.

Де можна застосувати отримані знання та вміння	Під час вивчення освітніх компонентів: «Практикум з екстремальної та кризової психології», «Психотерапія фахівців екстремального профілю діяльності»
---	--

Зміст навчальної дисципліни	Кількість годин
Тема 1. Труднощі як несумірність навантажень і самовпливу фахівця та сутність психологічної підготовки	8
Тема 2. Психологічна готовність до дій в екстремальних умовах	8
Тема 3. Визначення мети психологічної підготовки	8
Тема 4. Зміст психологічної підготовки	8
Тема 5. Організація психологічної підготовки.	8
Тема 6. Забезпечення психологічної підготовки.	8
Тема 7. Система професійно-психологічної підготовки рятувальників	8
Тема 8. Методична система психологічної підготовки у підрозділі	8
Тема 9. Участь психолога та керівного складу в організації професійно-психологічної підготовки рятувальників	8
Тема 10. Основні напрямки психологічної підготовки рятувальників, формування якостей необхідних для роботи у звичайних та екстремальних умовах воєнного стану	8
Тема 11. Психологічна підготовка особового складу до умов повторних ракетно-дронових атак під час роботи з розбирання завалів	8
Тема 12. Психологічна підготовка у проведенні тактико-спеціальних навчань та планових занять з дотриманням принципу «на високому рівні труднощів»	8
Тема 13. Психологічне гартування особового складу під час пожежно-рятувальної та фізичної підготовки	8
Тема 14. Ефективна саморегуляція рятувальників як напрямок, мета та результат психологічної підготовки до ведення оперативних дій в умовах війни	8
Тема 15. Інформаційна гігієна та протидія розхитуванню морально-психологічного стану персоналу під час війни	8
Загальна кількість годин	120

Форма підсумкового контролю	Екзамен
------------------------------------	---------

Оцінювання навчальних досягнень	Здійснюється за 100-бальною шкалою за критеріями, що наведені у робочій програмі дисципліни
Політика викладання навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань. 2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів. 3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). 4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті. 5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення. 6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань. 7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти

	<p>зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документа НУЦЗ України.</p>
<p>Рекомендовані основні джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану: навч. посіб. / за ред. М. Ковалю. Львів: ЛДУБЖД, 2023. 308 с. 2. Наказ МВС України від 31.08.2017, № 747 «Про затвердження Порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій». URL: https://cutt.ly/ITk0vqW. 3. Протоколи надання психологічної підтримки та допомоги персоналу ДСНС та членам їх сімей: посібник / Кердивар В.В., Овсяннікова Я.О., Перелигіна Л.А., Платонов В.М., Похілько Д.С. Харків: Факт, 2024. 154 с. 4. Психологічний супровід особистості в умовах війни: навч. посібн. / Кузікова С., Зливков В., Лукомська С., Щербак Т., Котух О. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2024. 260 с. 5. Психологія діяльності в особливих умовах : навч. посіб. Черкаси: видавець Третяков О.М., 2021. 120 с. 6. Особливості цивільного захисту в умовах воєнного конфлікту : колективна монографія / за ред. Р. Мугаверо, В. Андропова та М. Кустова. Харків-Рим. 2023. 238 с.